

Hållbarhetsstrategi

Antagen av: Kommunfullmäktige

Datum: 2025-05-07

Version: 1.0

LILLA EDETS
KOMMUN

Inledning

Lilla Edets kommun har antagit en vision som bland annat anger:

Vi arbetar för att skapa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling som omfattar såväl människan, miljön och ekonomin. Vi eftersträvar att ligga steget före, arbeta förebyggande och stärka det som är positivt. Våra resurser använder vi på ett effektivt och hållbart sätt.

En god definition av långsiktigt hållbar samhällsutveckling finns i de 17 globala mål som har antagits av FN inom ramen för Agenda 2030. De globala målen visar riktningen mot social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. De globala målen är därmed angelägna vägvisare för verkställandet av visionen.

Kommunens verksamhet för ett hållbart samhälle ska även bidra till att nå de nationella miljökvalitetsmålen, folkhälsopolitiska målen och jämställdhetspolitiska målen.

Denna strategi beskriver struktur och ansvar för kommunens arbete för hållbar utveckling. Den är framtagen av en hållbarhetsgrupp med representanter från samtliga sektorer, i dialog med kommunledningsgruppen. Underlag har också använts från en workshop med förtroendevalda och chefer 2023.

Med ”bolag” avses i strategin AB EdetHus och Lilla Edets Fjärrvärme AB (LEFAB). Minoritetsägda bolag och förbund omfattas inte.

Strategin innehåller fyra delar:

- En översikt över hur kommunfullmäktiges fyra målområden knyter an till de globala målen samt till nationella miljökvalitetsmål, folkhälsopolitiska mål och jämställdhetspolitiska mål.
- En ansvarsfördelning för nämnder och bolagsstyrelser som i sin verksamhet har huvudsakligt ansvar för insatser för att nå de globala målen.
- En beskrivning av hur de kommunala styrdokumenterna i Lilla Edets kommun bidrar till att nå de globala målen på lokal nivå.
- En analys av nuvarande styrning samt prioriteringar för fortsatt arbete.

Förutom de huvudansvar som beskrivs nedan är samtliga nämnder, kommunstyrelse och bolagsstyrelser ansvariga för att bidra till hållbarhet i de arbetsuppgifter där det är relevant, i enlighet med kommunens vision.

Uppföljning av hållbarhetsarbetet görs årligen i ordinarie årsredovisning. Denna strategi kan vid behov revideras varje mandatperiod, vid ändring av fullmäktiges målområden eller andra förutsättningar.

Följande förkortningar används i kommande avsnitt:

<i>BIN</i>	<i>Bildningsnämnden</i>	<i>SAN</i>	<i>Samhällsnämnden</i>
<i>JÄV</i>	<i>Jävsnämnden</i>	<i>SON</i>	<i>Socialnämnden</i>
<i>KF</i>	<i>Kommunfullmäktige</i>	<i>VAL</i>	<i>Valnämnden</i>
<i>KLN</i>	<i>Krisledningsnämnden</i>	<i>ÖN</i>	<i>Överförmyndarnämnden</i>
<i>KS</i>	<i>Kommunstyrelsen</i>		

Sambandet mellan lokala, nationella och globala mål

Kommunfullmäktiges målstyrning gör främst via de strategiska målområdena. Nedan visas en översikt över sambandet mellan de globala målen samt nationella mål för miljö, folkhälsa och jämställdhet.

Fullmäktiges mål (nuvarande)	Nationella mål som detta främst bidrar till	Globala mål som detta främst bidrar till
Bra boende och livsmiljö	<p><i>Folkhälsopolitiska mål</i> Det tidiga livets villkor Boende och närmiljö Kontroll, inflytande och delaktighet</p> <p><i>Miljö kvalitetsmål</i> God bebyggd miljö Ett rikt växt- och djurliv</p>	<p>God hälsa och välbefinnande God utbildning för alla Hållbara städer och samhällen Rent vatten och sanitet för alla Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p>
Ökad hälsa och välbefinnande	<p><i>Folkhälsopolitiska mål</i> Det tidiga livets villkor Kunskaper, kompetenser och utbildning Levnadsvanor Kontroll, inflytande och delaktighet Jämlik och hälsofrämjande vård</p> <p><i>Jämställdhetspolitiska mål</i> Jämställd hälsa Jämställd utbildning Jämn fördelning av makt och inflytande Mäns våld mot kvinnor ska upphöra</p> <p><i>Miljö kvalitetsmål</i> God bebyggd miljö</p>	<p>Ingen fattigdom Ingen hunger God hälsa och välbefinnande God utbildning för alla Jämställdhet Minskad ojämlikhet Fredliga och inkluderande samhällen</p>
Hållbar miljö	<p><i>Folkhälsopolitiska mål</i> Boende och närmiljö</p> <p><i>Miljö kvalitetsmål</i> Begränsad klimatpåverkan Frisk luft Bara naturlig försurning Giftfri miljö Skyddande ozonskikt Säker strålmiljö Ingen övergödning Levande sjöar och vattendrag Grundvatten av god kvalitet Myllrande våtmarker Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv</p>	<p>Rent vatten och sanitet för alla Hållbar energi för alla Hållbar konsumtion och produktion Bekämpa klimatförändringar Ekosystem och biologisk mångfald</p>
Attraktivt företagsklimat	<p><i>Folkhälsopolitiska mål</i> Arbete, arbetsförhållanden, arbetsmiljö Inkomster och försörjningsmöjligheter</p> <p><i>Jämställdhetspolitiska mål</i> Ekonomisk jämställdhet</p>	<p>Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p>

Ansvarsfördelning i arbetet för att uppnå de globala målen lokalt

Här visas de nämnder och bolagsstyrelser som i sin dagliga verksamhet har huvudsakligt ansvar för insatser för att nå de globala målen inom Lilla Edets kommun. Ansvaret framgår ur reglemente som är antaget av kommunfullmäktige, eller av bolagsordning/konsortialavtal, om inget annat anges.

Globalt mål	Nämnder/bolagsstyrelser med huvudsakligt ansvar för insatser
 <p>1 INGEN FATTIGDOM</p>	KS: Bostadspolitiska frågor SON: Ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, budget- och skuldrådgivning
 <p>2 INGEN HUNGER</p>	KS, SAN: Fysisk planering och bygglov (bevarande av jordbruksmark) SON: Ekonomiskt bistånd SAN: Kostverksamhet, livsmedelstillsyn
 <p>3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE</p>	KS: Folkhälsostrategiskt arbete, personalfrämjande åtgärder SON: Hälsa- och sjukvård, individ- och familjeomsorg, alkohol- och tobakstillsyn SAN: Skötsel av grönområden, hälsoskyddstillsyn, lokalvård BIN: Kultur- och fritidsverksamhet, fritidsanläggningar, föreningsstöd
 <p>4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA</p>	KS: Fysisk planering BIN: Förskola, grundskola, anpassad grundskola, kulturskola, bibliotek, vuxenutbildning, skolskjuts
 <p>5 JÄMSTÄLLDHET</p>	KS: Jämställdhetsstrategi, arbete mot våld i nära relationer, personalfrämjande åtgärder Samtliga: Integrering av jämställdhetsperspektiv*
 <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA</p>	SAN: VA-verksamhet, miljötillsyn, strandskydd, skötsel av badplatser
 <p>7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA</p>	KS: Energiplanering SAN: Energirådgivning, miljötillsyn Styrelse LEFAB: Fjärrvärmedistribution KS, SAN, BIN, styrelse EdetHus: Energieffektivisering*
 <p>8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT</p>	KS: Näringslivsutveckling, turism, personalfrämjande åtgärder SON: Arbetsmarknadsåtgärder BIN: Vuxenutbildning Samtliga: Upphandling*

<p>9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR</p>	KS: Näringslivsutveckling, fysisk planering SAN: Trafikplanering, VA-verksamhet, miljötillsyn Styrelse LEFAB: Fjärrvärmedistribution
<p>10 MINSKAD OJÄMLIKHET</p>	SON: Integrationsverksamhet, färdtjänst BIN: Utbildning, anpassad grundskola, SFI ÖN: Tillsyn av överförmyndarskap och godmanskap JÄV: Säkerställande av opartisk ärendehandläggning Samtliga: Integrering av barnperspektiv**
<p>11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN</p>	KS: Fysisk planering, mark, bostadsfrågor, näringsliv, kollektivtrafik SAN: Bygglov, avfallshantering, trafikplanering, grönområden BIN: Kulturverksamhet, konstutsmyskning Styrelse EdetHus: Verksamhetslokaler och bostäder
<p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p>	SAN: Avfallshantering, miljötillsyn Samtliga: Upphandling*, resurshushållning**
<p>13 BEKÄMPA KLIMAT-FÖRÄNDRINGARNA</p>	KS: Miljöstrategiskt arbete, fysisk planering, säkerhet SAN: Trafikplanering, energirådgivning KLN: Hantering av extraordinära händelser Samtliga: Beredskap och kontinuitetsplanering*
<p>14 HAV OCH MARINA RESURSER</p>	SAN: VA-verksamhet, miljötillsyn (Indirekt påverkan via åtgärder som skyddar Göta Älv)
<p>15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</p>	KS: Fysisk planering SAN: Skötsel av grönområden, naturvård, strandskydd
<p>16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN</p>	KS: Kommunikation, IT, registratur, säkerhet, brottsförebyggande arbete JÄV: Säkerställande av opartisk ärendehandläggning VAL: Genomförande av val och folkomröstningar KLN: Hantering av extraordinära händelser Samtliga: Information och allmän medborgardialog*
<p>17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP</p>	(Samtliga verksamheter samverkar med andra instanser i relevanta sammanhang för att bidra till ett gott samhälle)

*Enligt separat styrdokument beslutat i kommunfullmäktige (se kommande sidor)

**Enligt lagstiftning (miljöbalken, kommunallagen, lag om barnets rättigheter med mera)

Styrning för att uppnå de globala målen lokalt

Nedan ges en översikt över de politiskt antagna styrdokument som främst bidrar till att uppnå de globala målen inom Lilla Edets kommun. Styrdokumenterna presenteras vid det mest relevanta målet men bidrar ofta till att nå fler mål.

Årliga tillsyns- och verksamhetsplaner visas inte i översikten. Grundläggande styrning som nämndreglementen och ärendehandbok visas heller inte, men bidrar till rättssäkerhet och demokrati och därmed till mål 16. Listan utelämnar mål 14 och 17 som är mindre relevanta i Lilla Edets kommun.

Globalt mål	Styrdokument som främst bidrar till målet
 <p>1 INGEN FATTIGDOM</p>	KF: Bostadsförsörjningsprogram Lilla Edets kommun 2024–2028 SON: Vägledande bestämmelser för ekonomiskt bistånd, handläggning och dokumentation (2022)
 <p>2 INGEN HUNGER</p>	KF: Livsmedelspolicy (2020)
 <p>3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE</p>	KF: Länsgemensam strategi för god och nära vård (2022) KS: Folkhälsoprogram 2021–2026 KS: Pandemiplan (2020) KS: Länsgemensam handlingsplan för suicidprevention 2020–2025 SON: Riktlinjer för alkoholserving (2013*) SAN: Program för vandringsleder (2024)
 <p>4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA</p>	KF: Biblioteksplan 2024–2028 KF: Kulturstrategi 2022–2026 KF: Kulturstrategi för barn och unga (2023) BIN: Riktlinjer för skolval (2023) BIN: Riktlinjer för förskola och fritidshem (2023) BIN: Riktlinjer för skolskjutsar (2023)
 <p>5 JÄMSTÄLLDHET</p>	KF: Strategi för Lilla Edets kommuns jämställdhetsarbete 2022–2030 KS: Plan för Lilla Edets kommun i arbetet med ”En kommun fri från våld” och arbetet mot våld i nära relation 2024–2028
 <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA</p>	KF: Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen (2014) KF: Allmänna bestämmelser för brukande av Lilla Edets kommuns vatten- och avloppsanläggningar (2019) KF: Vattentjänstplan (under framtagande)
 <p>7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA</p>	KF: Energiplan och klimatstrategi (2023) KF: Vindbruksplan (2011)

 <p>8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT</p>	<p>KF: Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program 2022–2035 KF: Policy för arbetsmiljö (2003)</p>
 <p>9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR</p>	<p>KS: IT-infrastrukturplan för Lilla Edets kommun (2012) KS: Laddinfrastrukturplan (2022) SAN: Trafikplan (2017*) SAN: Cykelplan (under framtagande)</p>
 <p>10 MINSKAD OJÄMLIKHET</p>	<p>KF: Mål och riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter (2021) KF: Strategi för ett mångfaldssamhälle i Lilla Edets kommun (2017) KS: Program för ett mångfaldssamhälle (2018) SON: Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst (2024)</p>
 <p>11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN</p>	<p>KF: Översiktsplan Lilla Edets kommun (2012**) KF: Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön (2000) KF: Kulturarvsplan (2010) KF: Ägardirektiv för AB EdetHus (2024) KS: Riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal (2023) KS, SAN: Program för hantering av förorenade områden (2025) BIN: Riktlinjer för konst och konstinköp (2013*)</p>
 <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p>	<p>KF: Avfallsplan för Göteborgsregionen (2020) KF: Föreskrifter om avfallshantering för Lilla Edets kommun (2024) KF: Policy för inköp och upphandling (2019) KF: Strategi för ett giftfritt Lilla Edet (2020) KS: Program för ett giftfritt Lilla Edet 2023–2025</p>
 <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA</p>	<p>KF: Resepolicy (2008) KS: Riktlinjer för stabilitetshöjande åtgärder (2015)</p>
 <p>15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</p>	<p>KF: Naturvårdsplan för Lilla Edets kommun (2009**) SAN: Handlingsplan för invasiva främmande arter (under framtagande)</p>
 <p>16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN</p>	<p>KF: Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Lilla Edets kommun (2022) KF: Lokala ordningsföreskrifter för torghandel (2022) KF: Strategi för civil beredskap Lilla Edets kommun 2023–2026 KF: Lilla Edets säkerhetspolicy (2023) KF: Policy mot korruption (2013) KF: Informationspolicy (2004**) och informations säkerhetspolicy (2021) KS: Riktlinjer för informations- och IT-säkerhet (2025)</p>

*Antagande har gjorts under tidigare nämndstruktur

**Ny version är under framtagande

Analys

Verksamheterna inom Lilla Edets kommunkoncern bidrar på många sätt till uppfyllelse av de globala målen för hållbar utveckling. Sammanställningarna på föregående sidor visar också att befintliga kommunala mål och styrdokument täcker in de flesta aspekter inom social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Samtidigt kan några luckor identifieras. Den största gäller att ingen nämnd har inskrivet i reglementet att de ansvarar för arbete med det fysiska kulturarvet. Därtill utgörs kulturarvsplanen enbart av en inventering med förslagslista, och saknar styrning och ansvarsfördelning. Sammantaget ger detta stor risk att unik lokal historia går förlorad. Styrningen av kulturmiljöfrågor behöver utvecklas. Ett mer aktivt arbete kring lokala kulturmiljöer kan också ge andra nyttor som utvecklad besöksnäring och ökat psykiskt välbefinnande. Att identifiera, värna och visa fram kulturvärden tydliggör också hembygdens identitet vilket kan öka stolthet och trivsel bland kommuninvånare.

Ett levande lantbruk har stor betydelse för lokal livsmedelsproduktion, som är en viktig beredskapsfråga, och för bevarandet av ett öppet odlingslandskap med tillhörande natur- och kulturvärden och attraktivitet. Värden av att stötta gröna näringar lyfts delvis i översiktsplanen men kan framhävas ytterligare i andra sammanhang, exempelvis inom det näringslivsstrategiska arbetet.

Det finns inga tydliga mål antagna i fullmäktige eller nämnd för minskad fattigdom. Frågorna har ändå en tydlig hemvist under socialnämnden och kommunen arbetar aktivt med bland annat budget- och skuldrådgivning, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Det bedöms därmed inte finnas något behov på kort sikt av utvecklade mål eller styrdokument kring minskad fattigdom.

Det finns heller inget samlat styrdokument för anpassning av kommunens verksamheter till ett klimat i förändring. Ändå sker flera aktiva insatser. Skredsäkring pågår längs älven, klimatanpassning beaktas i fysisk planering, och förberedelser för extremväder ingår i sektorernas beredskapsarbete. Det finns behov av att fortsätta utveckla riskminimerande arbete inför värmeböljor och skyfall. Men det ses inget behov på kort sikt av något politiskt styrdokument på fullmäktigenivå. Ansvarsfördelningen till respektive nämnd och sektor upplevs tydlig genom den befintliga strategin för civil beredskap.

Fortsatt arbete

För att ytterligare säkerställa kommunkoncernens arbete för en god och hållbar framtid i enlighet med kommunfullmäktiges mål, nationella mål och Agenda 2030 prioriteras följande fortsatta insatser.

Insatser inom löpande verksamhet:

- Samtliga nämnder, styrelser och sektorer bör säkerställa att berörda förtroendevalda och chefer har god kännedom om de lokala mål och styrdokument som listas ovan, så att verksamheterna bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges intentioner om hållbarhet.
- Kommunstyrelsen bör tydligare beakta lantbruksnäringens bevarande och utveckling vid genomförandet av det näringslivsstrategiska programmet.
- Samtliga nämnder och kommunstyrelsen bör bevaka att varje relevant beslutsunderlag belyser konsekvenser på kort och lång sikt för ekonomi, miljö och välmående. Återremittering kan vara ett alternativ i ärenden där konsekvensbeskrivningen bedöms otillräcklig.

Insatser som kan föranleda ytterligare politiska beslut:

- Kommunfullmäktige (via kommunstyrelsen) bör utreda vilken nämnd som lämpligast ansvarar för bevarande, utveckling och kommunikation av fysiska kulturmiljöer. Reglementet bör eventuellt revideras så att ansvaret tydliggörs. Därefter bör fullmäktige ge i uppdrag till berörd nämnd att ta fram en uppdaterad och utvecklad kulturarvsplan.

LILLA EDETS
KOMMUN

Hållbarhetsstrategi

Fördjupande läsning

Följande webbplatser rekommenderas för fördjupande läsning.

Naturvårdsverket: [Sveriges miljömål](#)

Folkhälsomyndigheten: [Nationellt folkhälsomål och målområden](#)

Jämställdhetsmyndigheten: [Jämställdhet i Sverige](#)

UNDP Sverige: [Globala målen för hållbar utveckling](#)